

SBO Future Floodplains – Bodembewonende ongewervelden

*Pieter Vanormelingen, Ilf Jacobs, Maarten Jacobs, Marc Herremans,
Jorg Lambrechts*

natuurpunt

Onderzoekstopics

- Karakterisatie van gemeenschappen van bodembewonende ongewervelden in **twee referentie sites** (Dijlevallei – Doode Bemde, bovenloop Zwarte Beek) langsheen de aanwezige gradiënten in de vallei.
- Karakterisatie van gemeenschappen van bodembewonende ongewervelden en inventarisatie van relict populaties van zeldzame ongewervelden **in de andere studiegebieden** in het Demerbekken.
- Bepalen van de **invloed van overstromingen, grondwaterstanden, vegetatiestructuur en beheer** op deze gemeenschappen en populaties.
- Bekijken van de effecten van verschillende **beheerscenario's en hydrologisch herstel** (bv. hermeandering, uitdiepen van het rivierkanaal, blokkeren drainage) op deze gemeenschappen en populaties

Onderzoekstopics

natuurpunt

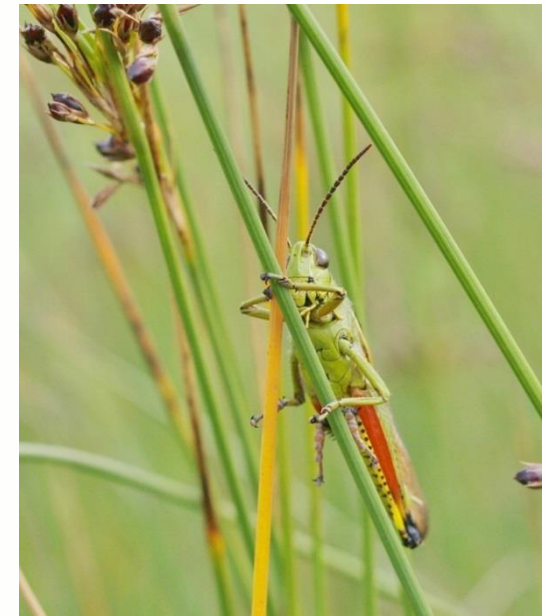
- Focus op **bodembewonende ongewervelden**;
bodemvallen(spinnen, loopkevers, mieren,...), slakken en sprinkhanen.
Verschillende soorten van deze gemeenschappen zijn opgenomen in de EU
Habitatrichtlijn.

Graslandschallebijter

Zeggekorfslak

Moerassprinkhaan

Bodemvallen

natuurpunt

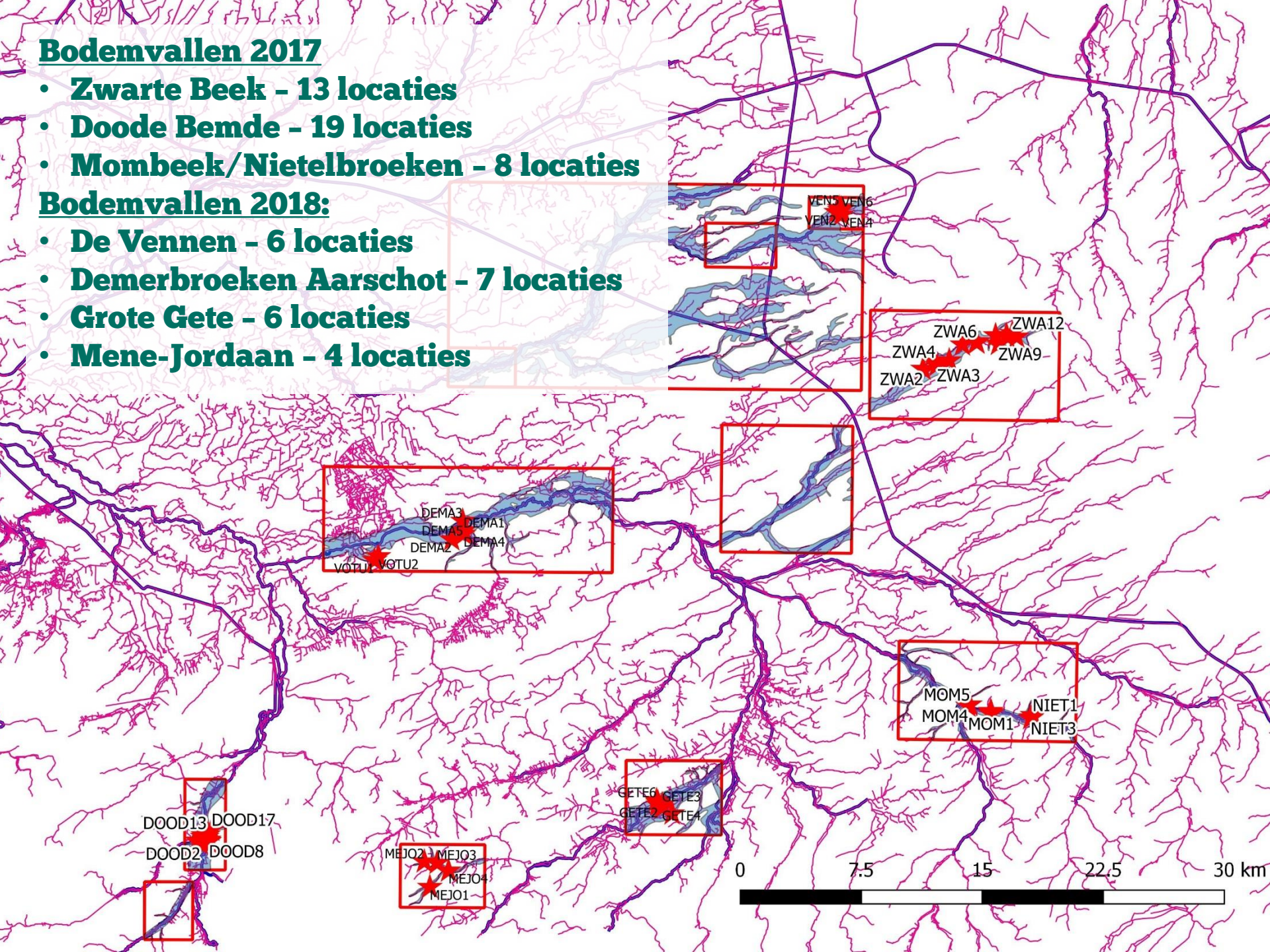
- **Gekoppeld aan peilbuis locatie**
- **Kruidige vegetaties - verschillende types (vegetatie-opname)**
- **Gradiënten van valleirand/oeverwal tot komgrond.**
- **Begin april tot eind oktober**
- **Twee potten per locatie**
- **Elke 2-3 weken geleegd**
- **Determinatie door soortexperten (vrijwilligers of professionelen)**
- **Invoer in nieuwe projectenlaag waarnemingen.be**

Bodemvallen 2017

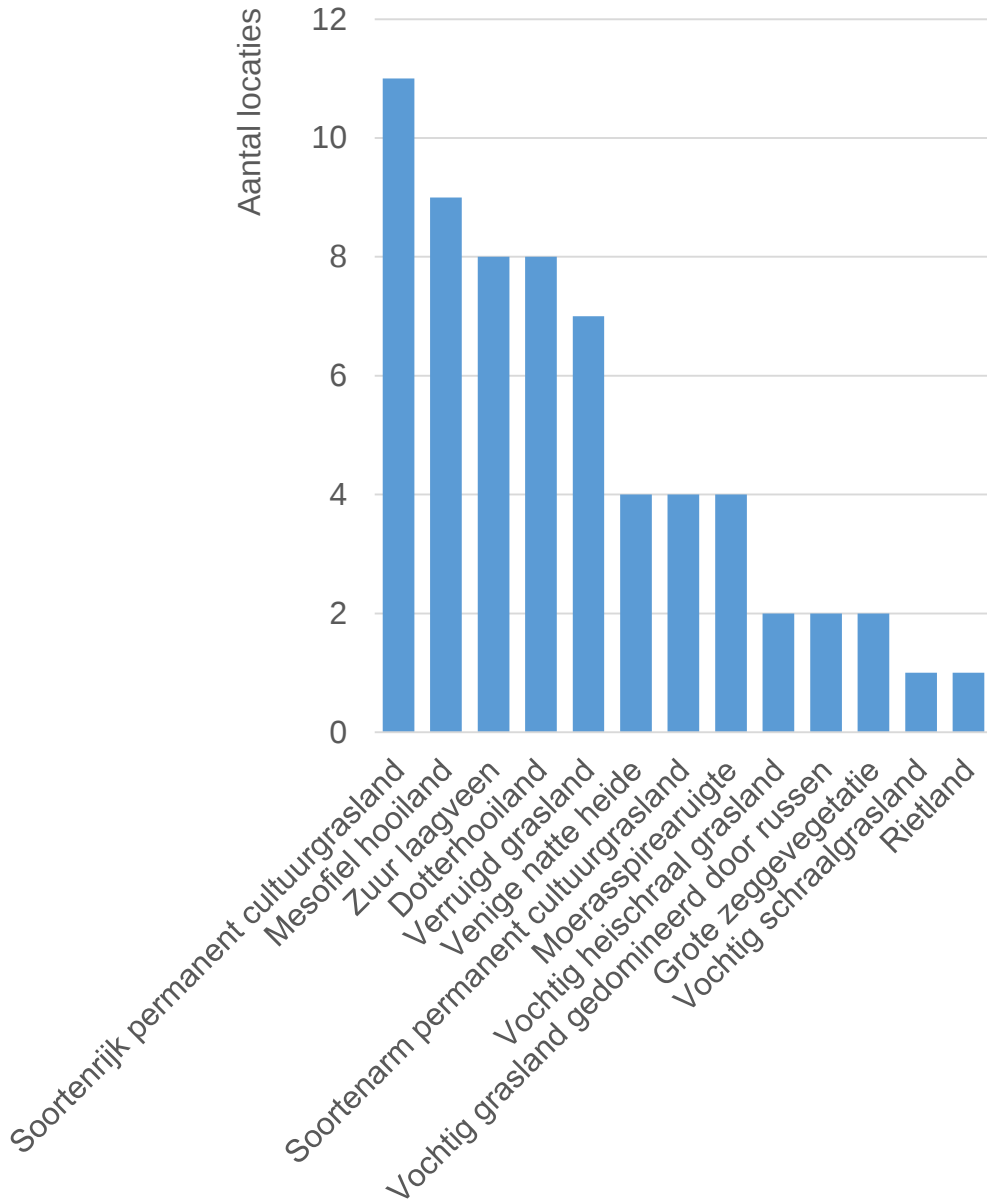
- **Zwarte Beek - 13 locaties**
- **Doode Bemde - 19 locaties**
- **Mombeek/Nietelbroeken - 8 locaties**

Bodemvallen 2018:

- **De Vennen - 6 locaties**
- **Demerbroeken Aarschot - 7 locaties**
- **Grote Gete - 6 locaties**
- **Mene-Jordaan - 4 locaties**

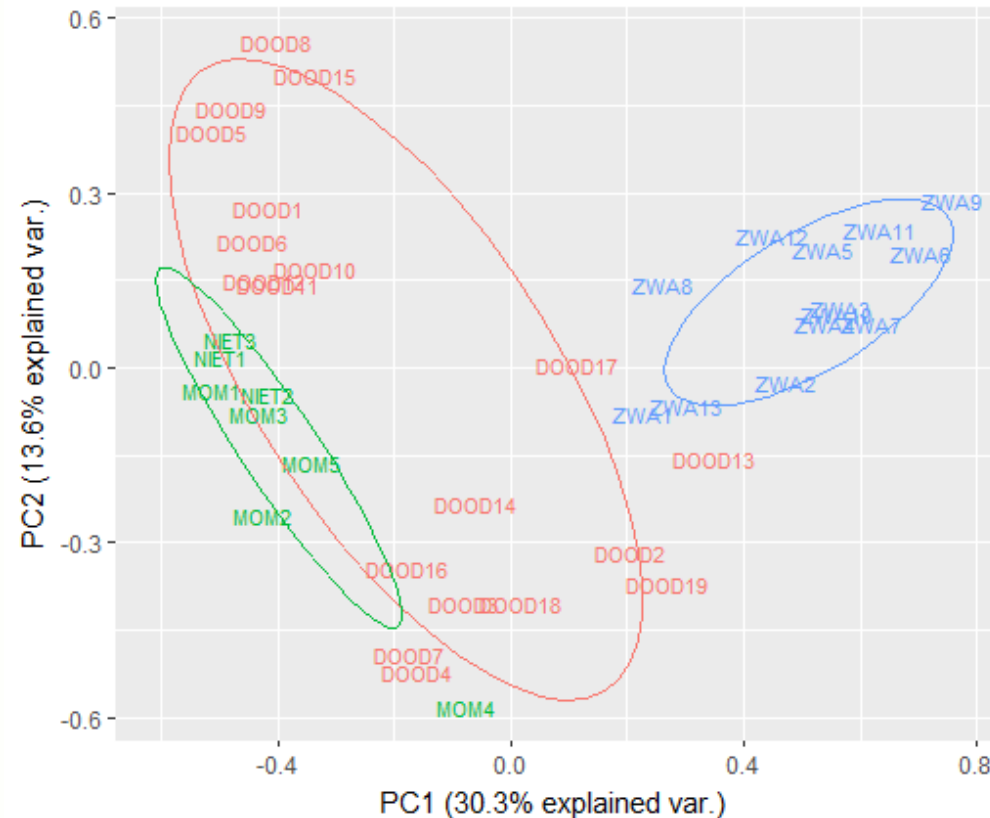
Vegetatietypes bodemvallen

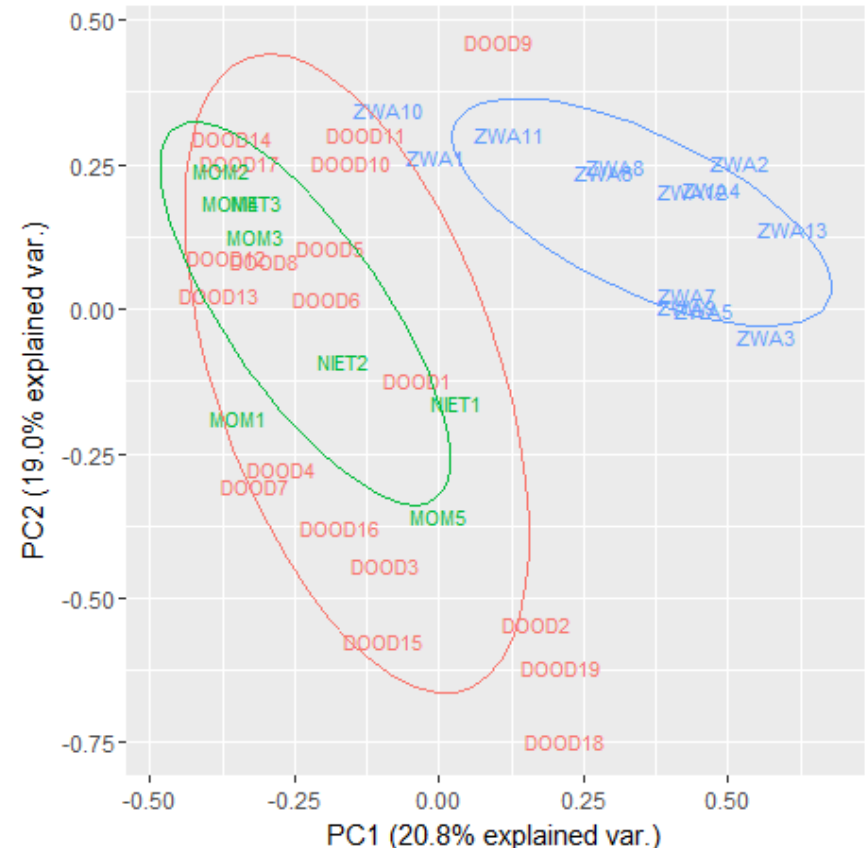
Preliminare resultaten - gemeenschapsanalyse spinnen en loopkevers

PCA - LOOPKEVERS - SITES - 2017

PCA - SPINNEN - SITES - 2017

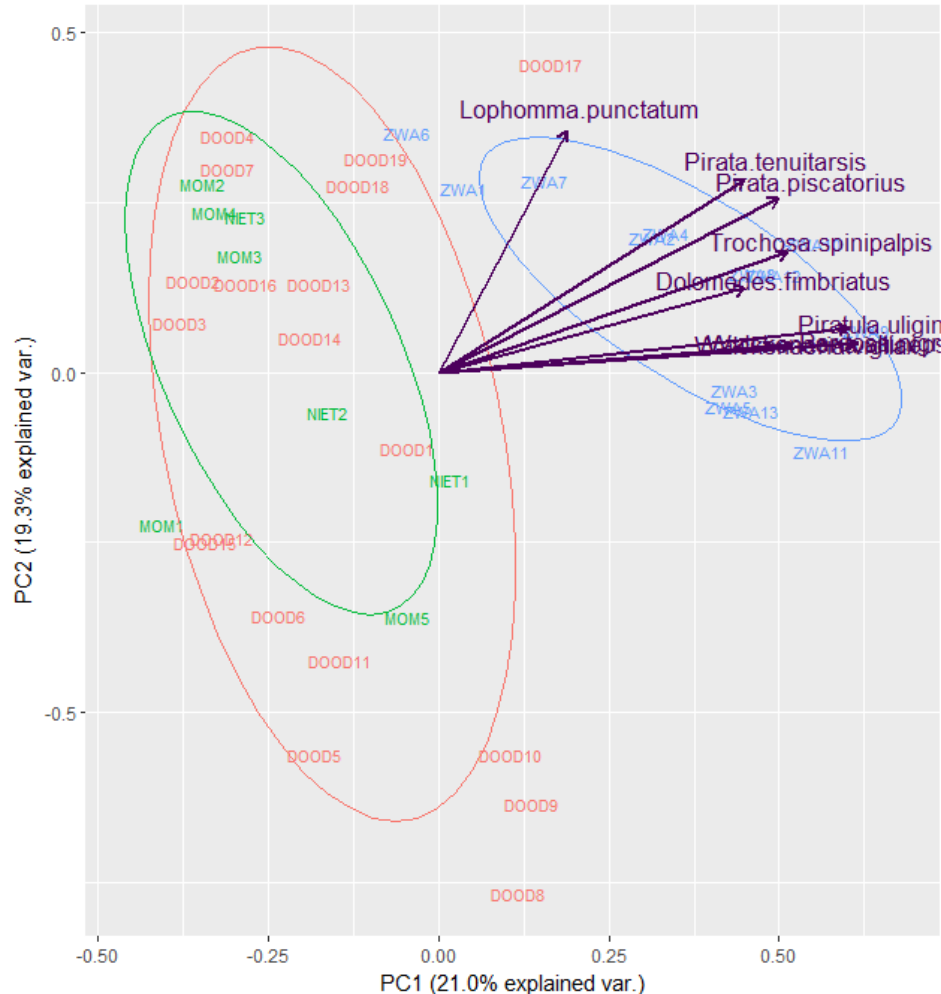
- **Groot verschil in gemeenschap tussen venige vallei Zwarte Beek (ZWA) en alluviale vallei Dijle (DOOD) en Mombeek (MOM/NIET) op de eerste as (verklaart 30% van de variatie bij loopkevers, 21% bij spinnen).**
- **Vooral bij loopkevers leek er ook een onderscheid tussen de drogere en nattere locaties in de Doode Bemde langs de tweede as (14% resp. 19%).**

Typische spinnen voor de Zwarte Beek

natuurpunt

PCA - SPINNEN - SITES - 2017

Meerdere soorten vernoemd voor oligotrofe moerassen en natte heides (met veenmossen) (Maelfait 1998)

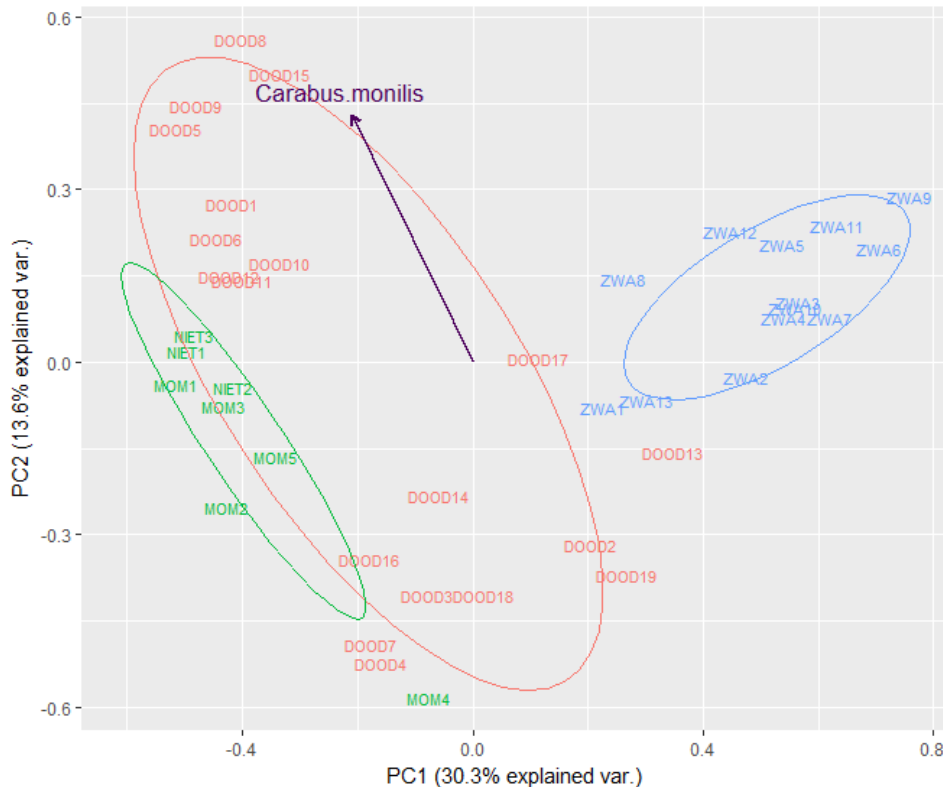
Typische oeverwal/komgrondsoorten

Doode Bemde

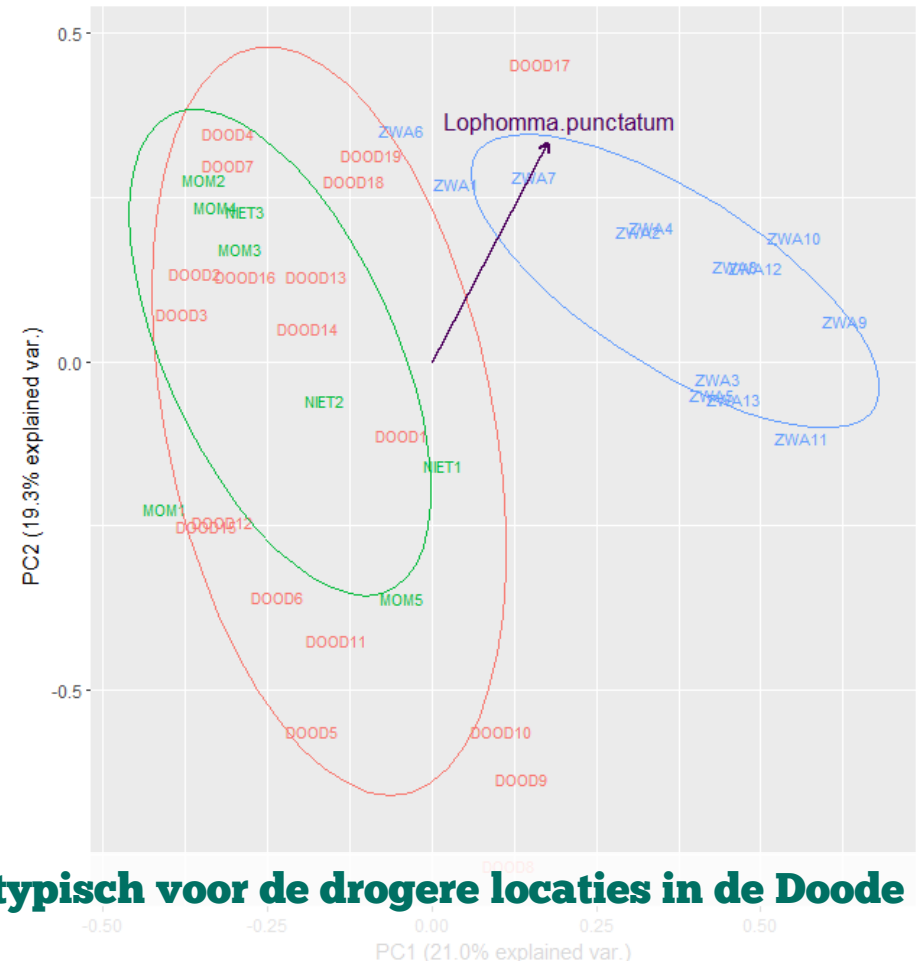

natuarpunt

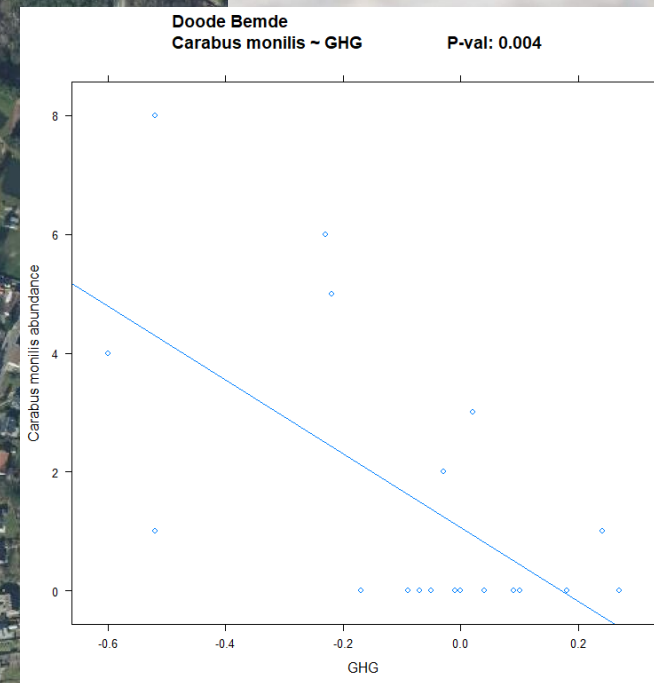
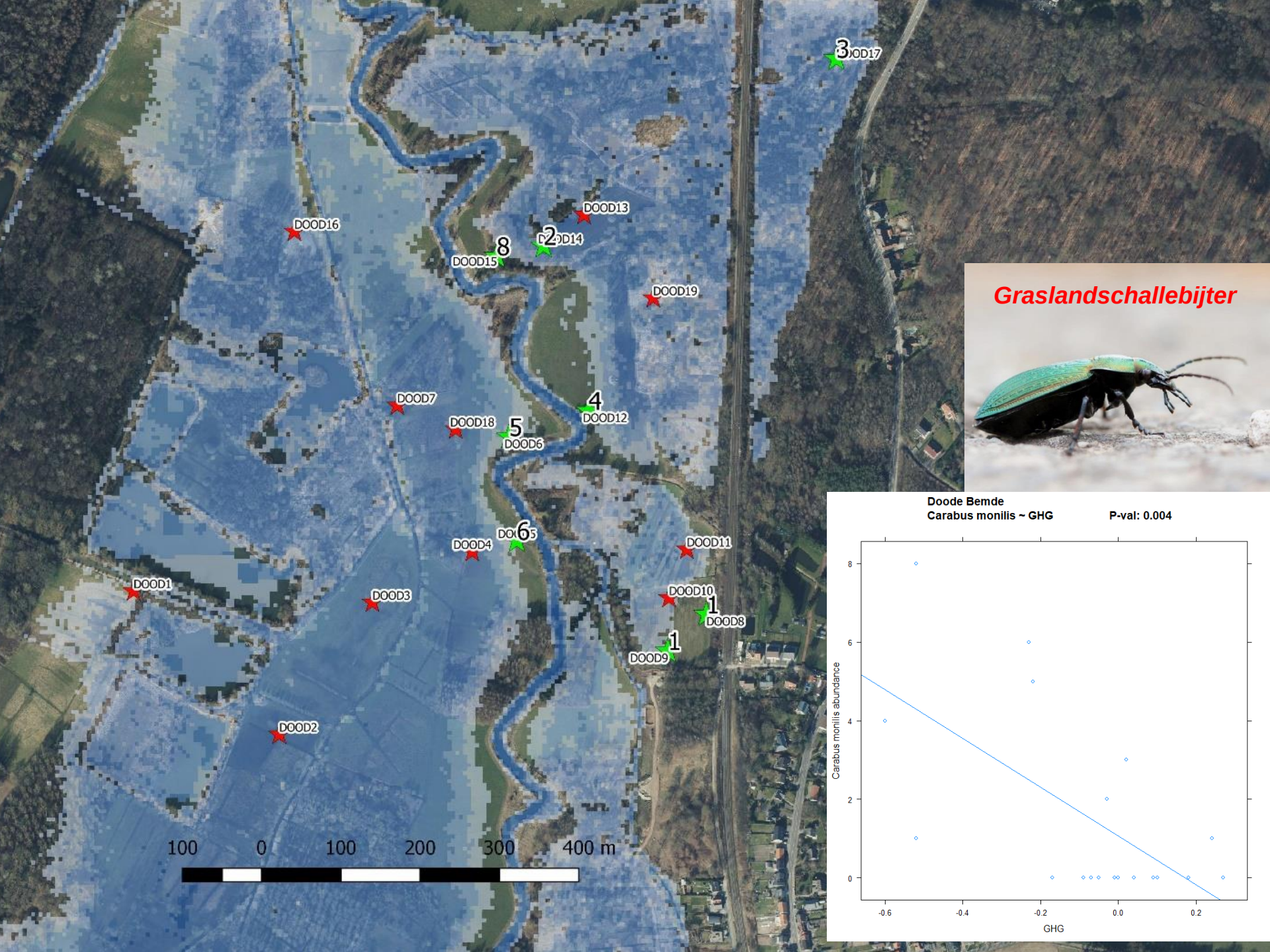
PCA - LOOPKEVERS - SITES - 2017

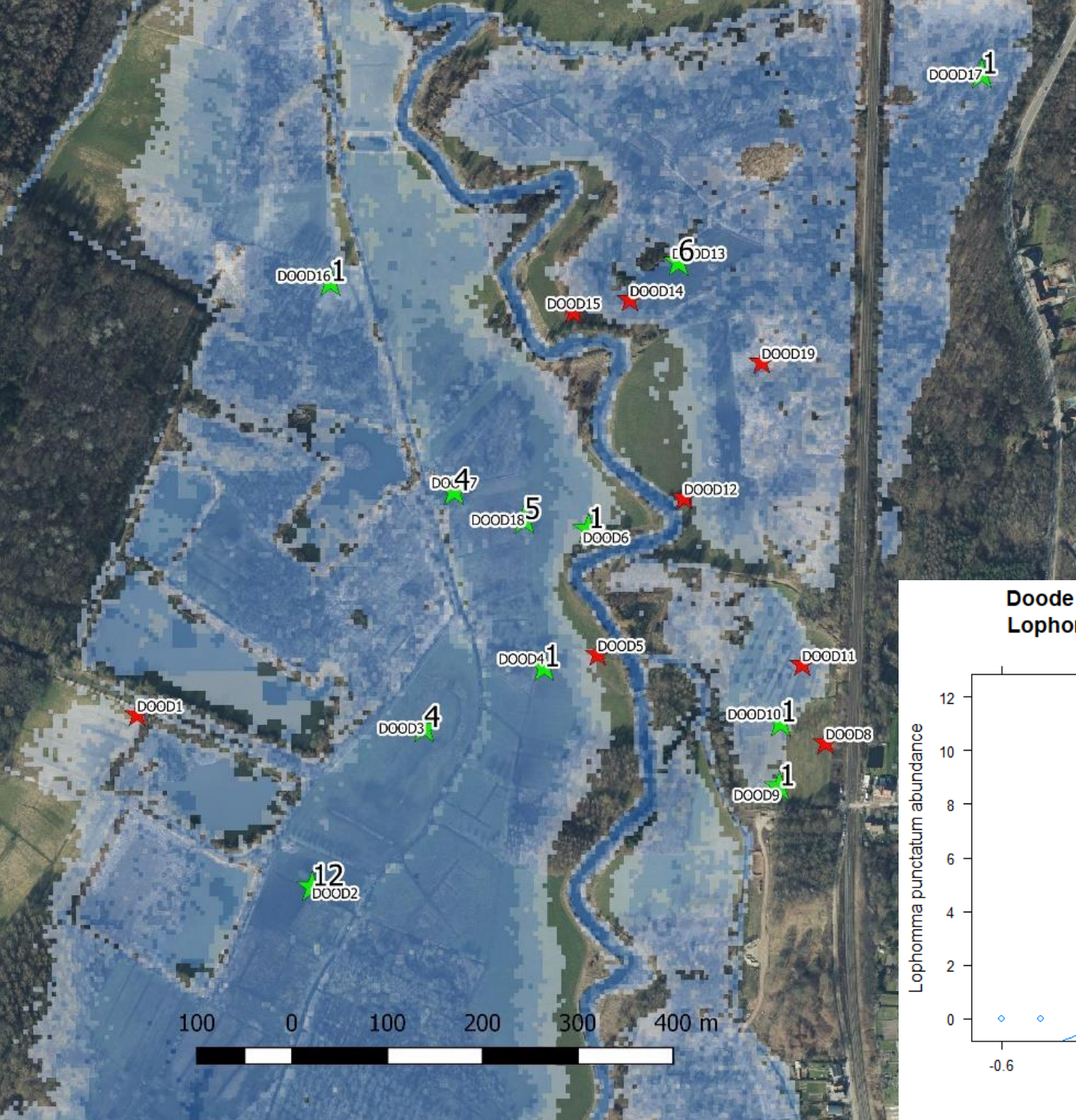

PCA - SPINNEN - SITES - 2017

- **Graslandschallebijter (*Carabus monilis*)** typisch voor de drogere locaties in de Doode Bemde (oeverwallen en valleirand).
- **Perforaatje (*Lophomma punctatum*)** is typisch voor de natte locaties in de Doode Bemde (komgronden), en komt ook zeer veel voor in de Zwarte Beek.

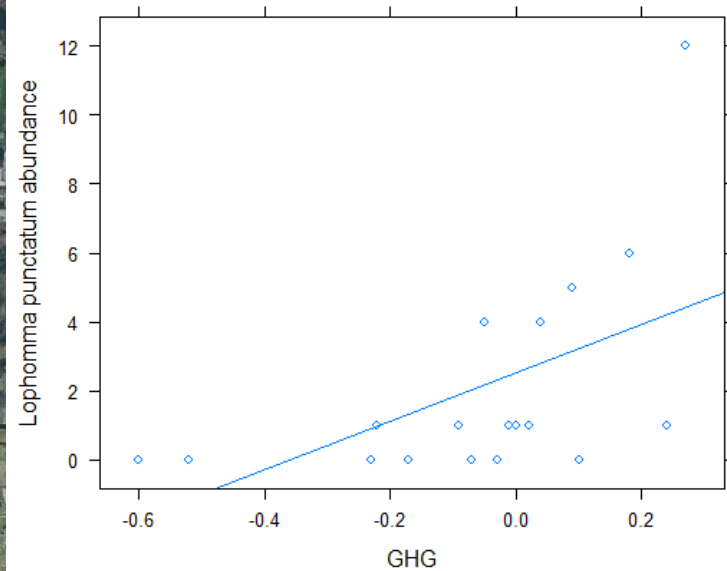

Doode Bemde

Lophomma punctatum ~ GHG

P-val: 0.01

Verdere analyses

Gebiedseffecten

Multivariate analyses

*Hydrologie
(grondwaterstanden,
overstromingen?)*

*Vegetatie
(Vegetatietype,
Beheer)*

- *Indicator(soort)en of functionele groepen*
- *Basis modelleren soortspecifieke responsen op omgevingsveranderingen*
- *Doelsoorten voor natuurbeheer (Rode Lijsten, Habitatrichtlijn)*

Slakken - staalname

- **Gekoppeld aan bodemval locatie**
- **4L zakje vullen met plantaardig materiaal incl. slakken**
- **Bisstaal zelfde locatie, ander (micro)habitat**
- **Uitsorteren en determinatie door vrijwillige specialist**

